

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLXI. Quando substitutio fideicommissaria est subordinata per plures gradus, deficit quidem in persona præmorientis, sed hæres censetur grauatus de restituendo sequenti gradui, maximè si adiecta ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

13 Denique non obstat, quod si hæreditas non sit solvendo, legatarii tenentur in subsidium ad solutionem æris alieni, siue sit legatum speciei, siue pecuniæ: Peregr. de fideicom. art. 4. num. 63. versic. difficultas est: Gratian. discept. forens. cap. 646. à num. 11. ad num. 25.

Quia responderetur, hæreditatem, de qua agitur, esse solvendo; cum in ea apponi debeat tertia pars quorumlibet legatorum, quæ capitur jure hæreditario: & DD. ex adverso citati, & alii similes loquuntur de legatis, non de prælegatis, pro quibus cohæredes contribuere tenentur ad ratam portionis, pro qua fuerunt hæredes instituti; & sic quilibet pro tertia, non autem pro rata emolumenti, ut superius copiosè ostensum fuit. Sicut enim prælegati lucrum accedunt hæreditati pro tertia parte, quæ est portio hæreditaria, ita & damnum æris alieni spectare debet ad hæreditatem pro tertia parte, & portione hæreditaria, ut par sit ratio lucri & damni: dicta l. si certarum 18. §. Iulianus, versic. cui scilicet, ff. de milit. testam.

CAPUT CLXI.

Quando substitutio fideicommissaria est subordinata per plures gradus, deficit quidem in persona præmorientis, sed hæres censetur gravatus de restituendo sequenti gradui, maxime si adjecta fuerit clausula codicillaris per verba futuri temporis. Quid si substitutio facta fuerit nominatim ipsi substituto prædefuncto? Et quando dicatur onus nominatim injunctum? Etenim sufficiat quod simul junctum fuerit nomen proprium cum appellativo.

SUMMARIUM.

- 1 Quando agitur de substitutione fideicommissaria subordinata per plures gradus, si primus substitutus deficiat, sequens ad eam admittitur.
- 2 Ampliatur ut procedat, siue amba substitutiones sint fideicommissariae, siue prima compendiosa, & secunda fideicommissaria.
- 3 Quando gravamen fuit nominatim injunctum secundo gradui, ipso deficiente caducatur substitutio.
- 4 Gravamen non intelligitur nominatim injunctum, licet testator post nominatam personam dicat, Ei substituo.
- 5 Quando substitutio facta fuit alicui simul nomine proprio, & appellativo, non dicitur nominatim facta, quia prævalet quoad hoc, nomen appellativum.
- 6 Quando adest clausula codicillaris per verba futuri temporis, substitutio caducata sustinetur in favorem secundi gradus.
- 7 Argumentum ab absurdo vitando potens est in interpretatione ultimarum voluntatum.
- 8 Multiplicatio graduum substitutionis dat conjecturam vocationis eorum qui sunt in testamento nominati.
- 9 Caducato primo gradu substitutionis, deficit qui-

dem substitutio passiva in eius persona, si activa remanet in persona hæredis gravati.

Civis quidam Tolosanus summum ultimum condidit testamentum, in quo hæredem suum universalem instituit Fridericum filium suum ex prima prima conjugis natum, & si dictus filius de hære moreretur sine liberis ex vero & legitimo matrimonio procreatis, ordinavit & voluit dari de suis bonis Henrico & Alexandro consobrinis suis, necnon Isabellæ, & aliis in testamento nominatis, summas pecuniarum, & bona stabilia in dicto testamento respectivè designata, quos in dictis summis & bonis respectivè substituit.

Sicuti etiam pro toto residuo suæ hæreditatis sub qualitate supradicta substituit Jacqueta matrem suam, eam onerando de residuo post mortem tribus filiabus suis ex secundo matrimonio dictæ Martinæ, suis sororibus ex patre matris, quas substituit alteram alteri vulgantes, per pillariter, & per fideicommissum.

Et si omnes tres decederent sine liberis ex vero & legitimo matrimonio, ipsis finaliter substituit dictos Henricum & Alexandrum, necnon Matiam Devot, suos patruales, & suos; non in capita, sed ita, ut quilibet ex liberis admittatur ad portionem patris.

Huic testatori supervixere filius hæres, & Jacqueta Maritima substituta; sed Joana mortua est, adhuc superstiti Friderico hærede, dictusque Fridericus ultimo loco obiit nullis relicto liberis, sed solum superstitibus dictis tribus sororibus ex secundo matrimonio natis, quæ erant locum matris Friderici hæredis.

Quæritur utrum substitutio facta in favorem ætarum sororum, expiraverit propter caducitatem gradus præfatæ Jacquetæ Maritimæ, vix fuisse casum substitutionis.

In hac questione censui, dictas sorores ex secundo matrimonio natas & substitutas, admittendas esse ad substitutionem apertam in eorum favorem per obitum Friderici sine liberis, non obstat prædecessu dictæ Martinæ earum matris. Quia quando agitur de fideicommissaria injuncta gradui, vel alteri honorato, subordinata per plures gradus, si in uno gradu efficiatur caduca, hæretes gradus non remanent exclusi: & licet per eam garem in locum deficientis subrogari nequeat, tamen apud quem res est, qui tenebatur dari pro dui caducato, tenetur præstare sequenti: qui cum sequitur eum, cui lucrum per deficientem illi gradus quæritur: textus est in l. unica, §. presens, C. de caduc. toll. & est doctrina Bart. in l. quædam, ff. de acquir. hered. Dec. conf. 238. num. 3. Peregrinus allegans conf. 40. num. 6. vol. 1. & de fideicom. art. 1. num. 22. & seqq.

Quod autem hic agatur de substitutione fideicommissaria subordinata per gradus, patet quia primus gradus substitutionis factus in favorem Jacquetæ Martinæ, fuit factus per compendiosam, per verbum Substituo, quod est compendiosum, & refertur ad casum mortis hæredis sine liberis, & ideo sub verborum compendio continetur etiam substitutionem fideicommissariam, quæ evenisset in favorem Jacquetæ, si hæres pervixisset, sed cum præmorta fuerit, illa substitutio fideicommissaria, qua hæres esse potuit, vatus in favorem matris, remanet ad omnes gradus hæredis in favorem sororum substitutionis, non obstante quod agatur de pluribus substitutionibus.

fideicommissariis, seu etiam de prima compendio-
sa, & secunda fideicommissaria: vt bene explicat, &
comprobat Joannes Ant. Bellon. *conf.* 84. *n.* 11. &
multis seqq. qui vnus erit instar omnium.

3 Non obstat, si opponatur dictam conclusionem
non habere locum, quando grauamen nominatim
fuit iniunctum personæ substitutæ in secundo gra-
du, & grauata, prout in casu proposito, propter illa
verba, *la chargeant*; quæ videntur merè personalia,
ex notatis per Fufar. *de substitut.* q. 469. *n.* 53. Pergr.
de fideic. dicto artic. 15. *n.* 26.

4 Quia verius est in casu, de quo agitur, grauamen
non esse iniunctum nominatim dictæ Martinæ;
quia per illa verba, *eam grauando*; vel, *ei substituo*,
non potest dici id nominatim iniunctum, vt tradit
Cyrac. *controvers.* 269. *num.* 40. Mart. Medic. *decis.*
8. *n.* 49. quia alioquin dicta doctrina Bartoli com-
muniter recepta in dicta l. *quandiu*, vix posset in pra-
xim reduci. Et ideo Peregr. dum ponit exemplum
grauamini nominatim iniuncti, voluit fieri repe-
titionem nominis proprii ipsius grauati his, vel
similibus verbis; *Titium substituo, Titium autem ro-
go restituere hereditatem meam* Caio, dicens stric-
tissime in hac materia procedendum esse.

5 Addatur, quod non simpliciter facta fuit mentio
dictæ Martinæ in dicto testamento, expressio illius
nomine proprio, sed partim nomine proprio, par-
tim appellatiuo, videlicet Iacquetæ Martinæ suæ
matri; quo casu maior habenda est ratio nominis
appellatiui, quam proprii, in materia de qua agitur,
vt docet Bart. in l. *iur. gia*, §. *si pars*, *n.* 2. & 3. ff. *de leg.* 1.
& in l. *si plures*, in fine, ff. *de vulg.* Mascard. *de probat.*
conclus. 1351. Dubia substitutio, *num.* 15. & patet ex
toto corpore substitutionis, testatorem potius ha-
buisse respectum ad coniunctionem sanguinis, &
ad nomina appellatiua, quam ad solas personas, &
earum propria nomina, vt patet ex illis verbis, *sa-
mere, ses sœurs de part mere, filles du second lit, ses
cousins, & les leurs*: quæ sunt appellatiua.

Et quod plus est, grauamen non fuit iniunctum
dictæ Martinæ restrictiue, & respectu solius perso-
næ ipsius, sed habitus fuit etiam respectus personæ
hæredis primo loco grauati, propter illa verba,
anslites Melines ses sœurs de part mere, quæ ostend-
unt testatorem apposuisse grauamen potius fauo-
re coniunctionis substitutarum cum hærede, quam
vt faueret exclusioni ipsarum: imò ex eo ostendi-
tur, quod illæ fuerunt vocatæ secundum ordinem
successionis ab intestato, quæ ad ipsas spectasset
tanquam sorores vterinas dicti hæredis, cuius res-
pectu grauamen fuit iniunctum.

6 Præterea, quamuis supradictæ rationes cessa-
rent, stante clausula codicillari contenta in dicto
testamento, & concepta per verbum futuri tempo-
ris, substitutio caduca sustineretur in fauorem se-
cundi gradus, præsertim cum testator voluerit &
disposuerit quod dictas hæres fideliter adimpleret
omnia contenta in suo testamento, & per conse-
quens ipsum etiam grauauit de restituendo bona
dictis fororibus vterinis: iuxta *decis.* Rot. apud Sc-
raph. 943. *per tot.* maxime *num.* 2.

7 Et sane, cum argumentum ab absurdo euitando
sit in iure validissimum, ad explicandam testatoris
voluntatem, ex notatis per Mantie. *de confect.* lib. 3.
tit. 7. *per tot.* si dictæ sorores Melines non admitte-
rentur ad substitutionem de qua agitur, sequeretur,
legatarios minus dilectos, & in certis tantum bonis
nominatos, habituros esse summas, & bona sibi
legata, cum etiam sint remotiores, & aliqui eorum
omniò extranei; dictas verò sorores Melines con-

junctas in proximiori gradu, & magis dilectas, vt
ad hereditatem vniuersalem vocatas, exclusas esse,
remotioribus admissis.

Considerandum etiam est, quod testator frustra
tot adiecit substitutionum gradus post vocatio-
nem dictarum Melines, si credidisset ipsas excludi,
caducato gradu substitutionis Martinæ: l. *Gallus*, §.
& *quid si tantum*, & ibi DD. ff. *de lib. & posth.*

Vltimò pro coronide aduertendum est, quod
Doctores quæstionem hanc tractantes, supponunt
grauamen ipsi hæredi fuisse iniunctum, etiam no-
minata eiusdem persona; & inter ceteros in for-
tiori casu, Menoch. *conf.* 1103. *per tot.* vbi consuluit
pro eo, qui vocatus fuit sub hac expressa conditio-
ne, substituti sint vocati postquam hereditas per-
uenerit ad Dominum Ant. Mariam; vt nihilominus
substituti admittantur, etiam si hereditas non per-
uenerit ad d. Dominum Ant. Mariam, sed ejus gra-
dus fuerit caducatus propter prædecessum eiusdem
Domini Antonii Mariæ proprio nomine vocati. Ita
vt ex dicto consilio aperte colligatur defecisse qui-
dem substitutionem passiuam ex persona dictæ
Martinæ, quæ si hereditatem fuisset consequta,
tenebatur restituere dictis fororibus substitutis;
non tamen defecisse substitutionem activam, per
quam dictæ sorores vocatæ fuerunt ad succeden-
dum hæredi instituto, in cuius persona semper re-
manet grauamen in fauorem, vt quod ipsæ, vel ejus
hæredes tenebantur restituere dictæ Martinæ, te-
neantur dictis fororibus reddere; vt melius proba-
tur in d. consilio 1103. *num.* ult. *vers.* ita quoque re-
sponderetur, cuius sententiam aduersus Peregrinum
sequitur Fufar. d. q. 469. *n.* 65.

CAPUT CLXII.

Explicatur Statutum Auenionense, quo
prohibetur Civibus ne se obligent, aut
fidejubeant pro extraneis: & ostenditur
illud esse validum, & Civibus favorabile.
Quis dicatur correns, quis fidejussor, &
quis expromissor? Statutum loquens de
fidejussore, non habere locum in exprom-
missore. Sed non dicitur expromissor,
quoties aliena obligatio non tollitur, cum
de expromissionis natura sit, ut promit-
tens solus sit obligatus: & Statuti Aue-
nionensis mens & verba expenduntur.

S V M M A R I V M.

- 1 Statuto Auenionensi cavetur, ne civis pro extra-
neo se obligare possit.
- 2 Hujus statuti validitas à nonnullis revocatur in
dubium, & in patria Pedemontana iudicatur
impedivum commercij.
- 3 Verius tamen est, illud statutum esse validum, &
civibus favorabile.
- 4 Statutum illud locum habet, etiam si Civis fecerit
debitum proprium, casu quo extraneus non
solveret.
- 5 Qui fecit debitum proprium casu quo alius non
solverat, non est correns, sed fidejussor.
- 6 Qui ea ratione promissit, non est expromissor, sed
verus fidejussor.